

DET KONGELIGE FORNYINGS-,
ADMINISTRASJONS- OG KIRKEDEPARTEMENT

08/257-39

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
13/450

Dato

12.04.2013

Høring fra FIN - Forslag om nye lovbestemmelser for tollkontroll

Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) viser til høringsbrev av 4. februar 2013 fra Finansdepartementet (FIN), med forslag om nye lovbestemmelser for tollkontroll.

Innledning

Forslaget til nye kontrollhemler synes på flere punkter å gå lenger enn den adgangen politiet har etter straffeprosessloven, blant annet ved at Tollvesenets kontroll ikke er foreslått underlagt domstolskontroll. FAD er for øvrig i tvil om behovet for å regulere Tollvesenets adgang til å behandle personopplysninger (§ 13-11 nr. 1), og å benytte elektroniske hjelpemidler ved behandling av disse (§ 13-10 nr. 2), i særskilte bestemmelser. Vi går imidlertid ut fra at forslagene neppe er ment å innebære endringer av gjeldende rettstilstand på personvernområdet.

Behandling av personopplysninger - § 13-11

Tollvesenet har allerede i dag hjemmel til å registrere og behandle personopplysninger, herunder bruke elektroniske hjelpemidler. Dette følger av personopplysningslovens generelle regler. Slik regelforslaget fremstår kan det leses som en utvidet adgang til å registrere opplysninger. Dette kan være i strid med det grunnleggende personvernprinsippet om formålmessighet, dvs. at det bare skal registreres og behandles opplysninger som er saklig begrunnet ut fra behandlingsformålet.

Formålmessighetsprinsippet er nedfelt i EUs personverndirektiv 95/46/EF artikkel 6 nr. 1 c. Direktivet gjelder for Norge, og er et minimumsdirektiv. Det innebærer at Norge ikke kan fastsette regler som gir dårligere vern enn det som følger av direktivet.

Postadresse
Postboks 8004 Dep
N-0030 OSLO
postmottak@fad.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59

Telefon
22 24 90 90
Org. nr.
972 417 785

Administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 27 14

Saksbehandler
Thorvald Wettestad
22 24 49 59
twe@mod.dep.no

Det kan derfor reises spørsmål om den foreslåtte bestemmelsen i § 13-11 nr. 1 er i samsvar med personverndirektivet.

I § 13-11 nr. 2 er det foreslått at det ikke skal stilles krav om at de opplysningene som behandles er fullstendige eller verifiserte. Personverndirektivets artikkel 6 nr. 1 d. fastslår at personopplysninger skal være "nøyaktige og om nødvendig ajourførte". Dette antas å være bakgrunnen for at det i den vedtatte politiregisterloven er besluttet at ikke-verifiserte opplysninger bare kan oppbevares i inntil fire måneder (politiregisterloven § 8). Er opplysningene i løpet av denne tiden ikke verifisert, skal de slettes. Det er FADs vurdering at Tollvesenet ikke bør ha videre adgang til å lagre ikke-verifiserte opplysninger enn det politiet har. Det bør derfor også tas inn en tilsvarende tidsbegrensning i tolloven når det gjelder lagring av ikke-verifiserte opplysninger.

Bruk av elektroniske hjelpemidler - § 13-10

Etter personopplysningsloven er det anledning til å behandle personopplysninger både manuelt og elektronisk forutsatt at det foreligger rettslig grunnlag for behandlingen. Forslaget i § 13-10 nr. 2 fremstår derfor i utgangspunktet som unødvendig. I tillegg kan dette forstås som om det alltid vil være anledning til å benytte elektroniske hjelpemidler. Bruk av hjelpemidler ved kontroller skal vurderes konkret ut fra hvilke tiltak som er nødvendige for å oppnå formålet. Tiltak og behandling av personopplysninger som en konsekvens av tiltak, må stå i rimelig forhold til de konkrete formålene. Behandling av opplysninger i strid med forholdsmessighetsprinsippet vil kunne komme i konflikt med personverndirektivet.

I § 13-10 nr 4. er det foreslått at opptak fra kameraovervåking skal kunne lagres så lenge det vurderes hensiktsmessig, dog ikke lenger enn ett år. En slik regel kan vanskelig sies å være i samsvar med nødvendighetskravet i personverndirektivet artikkel 6 nr. 1 e. Der fremgår det at personopplysninger ikke skal lagres lenger enn det som er nødvendig ut fra innsamlingsformålet. En nødvendighetsvurdering vil være strengere enn en hensiktsmessighetsvurdering. FAD anbefaler at bestemmelsen omformuleres slik at det går klart frem at opplysninger fra kameraovervåking ikke kan lagres lenger enn det som er nødvendig av hensyn til kontrollen, men ikke lenger enn ett år.

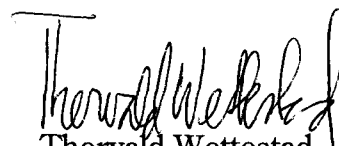
Den registrertes rett til innsyn - § 13-12

Det er foreslått å gjøre unntak fra de generelle reglene om innsyn og informasjon i personopplysningsloven. Retten til innsyn og informasjon er grunnleggende i personvernsammenheng, da bruk av andre rettigheter hviler på at man har fått informasjon. Det er gjort en rekke unntak fra den generelle informasjonsplikten i personopplysningsloven § 23, blant annet i første ledd bokstav b for så vidt gjelder opplysninger som det er påkrevd å hemmeligholde av hensyn til forebygging, etterforskning, avsløring og irettføring av straffbare handlinger. Denne unntaksbestemmelsen vil trolig få anvendelse i mange av de situasjonene der Tollvesenet mener det er nødvendig med unntak fra informasjonsplikten.

FAD mener på denne bakgrunn at det ikke er behov for særskilte regler om unntak fra personopplysningslovens regler om informasjon og innsyn. Dersom FIN likevel finner det nødvendig, vil vi foreslå at det vurderes om ikke en henvisning i tolloven til allerede gjeldende unntaksbestemmelser vil være tilstrekkelig.

Med hilsen

Bjørg Helene Holen (e.f.)
avdelingsdirektør

Thorvald Wettestad
seniorrådgiver